

[Aage Frandsen.]

tinger, mens der i § 59 er en række urimelige særbestemmelser.

Så er der flere ordførere, der har været inde på spørgsmålet om, hvorvidt vi fra lovgivningsmagtens side skulle gribe ind nu eller vi skulle vente til landsarbejdsnævnet har talt. Det er da oplagt, at vi gerne skulle have landsarbejdsnævnets udtalelse, og det er også glædeligt at høre, at landsarbejdsnævnet arbejder, men som det også er anført i min fremsættelse, er der også tale om at landsarbejdsnævnet har arbejdet et godt stykke tid.

I forbindelse med et spørgsmål, som min partifælle, daværende medlem af folkettingen Rolf Lütken stillede den 27. februar 1973, altså for 1¼ år siden, om netop disse forhold, svarede den daværende arbejdsminister, Erling Dinesen, følgende — det står i Folketingstidende 1972-73, sp. 3997:

„Man er i ministeriet og i arbejdsdirektoratet opmærksom på vanskelighederne ved at administrere bestemmelsen. Spørgsmålet om eventuel ændring af loven på dette område er derfor taget op til undersøgelse og overvejelse i arbejdsdirektoratet og landsarbejdsnævnet. Jeg har anmodet om, at disse overvejelser fremmes mest muligt“.

Dette var ordene, og så kan man selvfølgelig undre sig over, at der ikke er sket mere siden. Det er derfor, vi har følt trang til nu at fremsætte et lovforslag, som vi ikke mener er enegyldigt på området for at klare sagen af. Vi kan godt finde frem til en anden ting; vi havde nemlig meget hellere set, at dette var løst administrativt, og vi havde meget gerne set, at landsarbejdsnævnet og arbejdsdirektoratet var nået frem til en løsning, men altså for 1¼ år siden blev arbejdet fremskyndet, og vi har i dag fået at vide, at arbejdet ikke er færdigt.

Man må nok sige, at den form for arbejde inden for de administrative organer i høj grad vanskeliggør folketingets arbejdsmåde. Den vanskeliggør også i høj grad befolkningens forståelse for, at tingene nu engang er indrettet sådan i vores samfund, som de er.

Det er ganske ubegribeligt både for folkettingen og for befolkningen, at det skal tage så lang tid, inden man finder frem til en løsning. Og kan man ikke finde en løsning i landsarbejdsnævnet, så må folketinget simpelt hen finde en løsning på det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om almindelig arbejderbeskyttelse. (Bygherreansvar).

(Lovforslaget (nr. 150) findes i tillæg A. sp. 2565, fremsættelsen i tidenden sp. 3891).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erik Andersen (S):

Jeg skal på den socialdemokratiske gruppes vegne give tilslutning til det af arbejdsministeren fremsatte forslag til lov om ændring af lov om almindelig arbejderbeskyttelse.

Det er, når man ser lovforslaget på tryk, en meget enkel sag, og det er vel egentlig heller ikke selve ændringen af loven, der er så interessant som det faktiske forhold, at indførelse af et bygherreansvar i arbejderbeskyttelsesloven giver mulighed for, at arbejdsministeriet kan udstede den bekendtgørelse om sikkerhedsarbejdet på bygge- og anlægspladserne, der har været så hårdt brug for i mange år.

Vi kan give vores helhjertede støtte til

[Erik Andersen.]

lovforslaget, ikke mindst fordi vi ved, at der forud for forslagens fremsættelse er gået et langvarigt og grundigt udvalgsarbejde, hvori har deltaget repræsentanter fra de faglige organisationer, arbejdsgivergrupperne og arbejdstilsynet. Det fremgår også af bemærkningerne, at lovforslaget er anbefalet af arbejdsrådet.

Vi mener, det er en meget vigtig ændring. Bygherreansvaret giver mulighed for etablering af en egentlig sikkerhedsorganisation. Vi er også tilfredse med det cirkulæreudkast, som vi af lovforslagets bemærkninger kan se arbejdsministeren agter at gøre til en bekendtgørelse, når lovforslaget er vedtaget.

Der er et par punkter, man sikkert skal understrege. Det ene er, at der i denne situation kun kræves 5 arbejdere for at danne en sikkerhedsorganisation og vælge en sikkerhedsrepræsentant. Det er meget vigtigt.

Det er endvidere vigtigt, at bekendtgørelsesudkastet fastslår, at sikkerhedsarbejdet skal ledes af bygherren eller en koordinator, men at det derudover skal ske i et samarbejde mellem de implicerede parter. Vi finder, det er vigtigt, at netop sikkerheds- og sundhedsarbejdet søges løst gennem samarbejde.

Det er også derfor, vi finder, at det vedrørende den konsulentordning, der er bebudet — og jeg har forstået, at arbejdsministeren allerede har fået finansudvalgets tilladelse til at antage 30 konsulenter — er vigtigt at understrege, at ansættelsen af disse konsulenter skal ske i et samarbejde mellem arbejdsgivere, arbejdere og tilsynet.

Som noget helt nyt har man inden for tilsynets forskellige kredse stillet forslag om, at der etableres en kontaktgruppe bestående af de tre nævnte interessegrupper med det formål for det første at finde en konsulent, for det andet at indstille vedkommende til ansættelse og derefter være støttegruppe for konsulenten i det arbejde, der skal udføres med at forbedre sikkerhedsforholdene på de mange bygge- og anlægspladser.

Vi mener, det er en god ordning, hvis man følger de retningslinjer, der i lovforslagets bemærkninger er givet udtryk for, også når man kommer til at stå over for antagelsen af konsulenterne, og her er det jo sådan, at man nu lukker op for, at alle med 5 års erfa-

ring inden for bygge- og anlægsvirksomhed kan ansættes som sikkerhedskonsulenter. Vi finder, at det er en værdifuld nyskabelse, at de, der har haft lejlighed til på egen krop at erfare den grad af farlighed og manglende sundhed, der kan eksistere på en bygge- og anlægsarbejdsplads, nu får mulighed for at bruge deres erfaring som konsulenter for bygge- og anlægsindustriens sikkerhedsorganisation. Vi ser frem til et godt samarbejde mellem disse praktiske folk og arbejdstilsynets mange teoretisk dygtige ingeniører.

Med disse bemærkninger skal jeg endnu en gang anbefale, at lovforslaget bliver velvilligt og hurtigt behandlet.

Glensgård (FP):

Lovforslaget, som vi nu behandler, er noget bureaukrati, som langtfra tiltaler fremskridtspartiet.

Arbejdsministeren er indstillet på at udfærdige bekendtgørelser om almindelig arbejderbeskyttelse inden for bygge- og anlægssektoren. Man ønsker desuden at indføre et bygherreansvar. Dette vil medføre et tidsspilde, som vi ikke vil kunne forsvare, og det vil intet gavne reelt.

Arbejdstilsynet har i dag tilsynet med, at de sikkerhedsforskrifter, som findes inden for bygge- og anlægssektoren, overholdes. Man mener desuden fra arbejdsministeriets side, at for at kunne føre loven videre ud i livet, skal man ansætte disse 30 konsulenter, hvilket i kroner og øre vil beløbe sig til ca. 2 mill. kr. årligt.

Med disse korte bemærkninger vil jeg sige, at fremskridtspartiet vil se meget kritisk på forslaget, og at vi ikke kan give det nogen særlig velvillig udvalgsbehandling.

Brøndsted (V):

Hvis man ser på ulykkesstatistikken, er det jo helt åbenbart, at bygge- og anlægspladser er et af de steder, vi har store mængder af arbejdsulykker. Derfor synes jeg også, det er rart at se, at der med dette forslag er nogle bemærkninger, som i høj grad vidner om, at det udvalg under arbejdsrådet, der har arbejdet med bygge- og anlægspladsernes arbejdsulykkestal og hele problemstillingen i øvrigt, har gjort et særdeles dygtigt stykke arbejde. Der er jo lagt op til et helt program for, hvilke veje der kan gås, og jeg synes, det er et særdeles godt

[Brøndsted.]

udgangspunkt for at tage sagen til behandling.

Der er flere ting i det. Bl. a. forelås det, at man skal have en konsulentstab til rådighed. Selv om man selvfølgelig altid må sige, at konsultative organer kan have deres begrænsning, så mener jeg, dette er et af de steder, hvor det som rådgivning og vel også som kontrol må siges at være rimeligt, at man har en konsulentstab. Om den så skal være på 30 konsulenter i overensstemmelse med cirka-antallet af arbejdstilsynskredse, kan man jo da også vurdere. Men det som udgangspunkt er nok en forudsætning for, at man kan komme med de andre ting.

Der er så det andet med, at da bygherre og arbejdsgiver ikke behøver at være én og samme, foreslås det, at bygherren via sin koordinator er den, der må tage ansvaret for samordningen af sikkerhedsarbejdet på arbejdspladsen. Jeg mener, det altid er ønskeligt og nødvendigt, at man klart præciserer, hvor ansvaret ligger, og det er der lagt op til her. Jeg synes næsten, det er gjort sådan, at man kan se det virkelig fungere.

Ind i dette kommer også den væsentlige ting, at der bliver lagt op til, i hvilket forum beskyttelsesforanstaltningerne og beskyttelsessituationen skal diskuteres. Det kan bl. a. ske på byggemøderne, og dermed er der en koordinerende faktor med hensyn til selve dette at vide, hvad der sker og ikke sker.

Når man ser på det med alle kravene om ansvaret, må man dog alligevel spørge sig selv, om der ikke også er grund til at se på, om der er noget på en byggeplads, der hedder eget ansvar. For det kan jo være sådan, at trods det at der foreligger konsultative råd, så er det jo ikke altid, at disse råd bliver fulgt lige punktligt af alle. Der kan være andre situationer, hvor man må sige, at her er egetansvaret så stort, at svigten også skal have sine konsekvenser, lige så vel som hvis andre svigter deres ansvar.

Jeg mener, det er rigtigt, at der i § 2 står en dato, den 1. juni, men det er kun én ting til, som gør, at det haster med at få arbejdet gjort færdig, og vi vil i hvert fald gøre vort til, at det kan blive færdigt.

Ingomar Petersen (RV):

Man kan kun hilse med glæde, at arbejdsministeren nu også tager problemet med det

interne sikkerhedsarbejde inden for bygge- og anlægssektoren op, men jeg tror, folketinget må gøre sig klart, at det ikke er så ligetil at udfærdige ensartede regler inden for de vidt forskellige arbejdsområder, som mindre byggepladser og større byggepladser udgør. Det fremgår også ganske klart af det udkast til bekendtgørelse om det interne sikkerhedsarbejde, som foreligger.

Jeg tror nok, man under udvalgsarbejdet nøje må overveje, at man ikke kommer til at vedtage ordninger, som for de beskæftigede hos den almindelige mindre entreprenør og håndværksmester bliver til mere gene end gavn. Der er ingen tvivl om, at de ca. 100.000 arbejdsulykker pr. år, som kræver mere end én dags fravær, kan nedbringes væsentligt ved en øget sikkerhedsindsats, men spørgsmålet er, om det ikke var muligt at klare dette uden at sætte et stort administrativt arbejde i gang med yderligere udbygning af arbejds- og fabriktilsynet med, som nævnt i bemærkningerne, en 30 mands konsulentordning.

Nu synes jeg godt, man kunne have gjort opmærksom på, at i bemærkningerne til bekendtgørelsen gøres der jo udtrykkelig opmærksom på, at det endelige antal formentlig vil blive en 60-65 konsulenter, og så vil de alligevel kun kunne bestride tilsynet med en besøgsfrekvens på en 5-6 gange pr. år, hvis man altså har godt det dobbelte antal konsulenter. Det vil sige, at der ikke er tale om en udgift for det offentlige på 2 mill. kr., men nærmere en udgift på imellem 4 og 5 mill. kr.

Det er et spørgsmål, om en sådan forøgelse af antallet af de offentligt ansatte og de offentlige udgifter i den nuværende situation er særlig hensigtsmæssig, og man kunne egentlig godt have lyst til at spørge venstre, hvad deres holdning egentlig er til denne yderligere udbygning af de offentligt ansattes antal og disse yderligere udgifter, når man i dag har hørt økonomiministeren rede-gøre for PP II og de problemer, der er dér.

Jeg forstår ikke rigtig, at man nu vil haste dette lovforslag igennem til den 1. juni. Jeg tror, man nøje burde undersøge, om man ikke ved en omlægning af arbejdet inden for arbejdstilsynet med mindre kontorarbejde og mere arbejde i marken, en effektiv rationalisering, kunne klare også denne arbejdsopgave; eller måske en helt

[Ingomar Petersen.]

anden løsning, hvor man inden for de forskellige amter lod byggefagenes arbejdsgivere og lønmodtagere i fællesskab danne nogle sikkerhedspatruljer, som kunne stilles til rådighed som konsulentbistand, helst allerede ved indretningen af arbejdspladserne.

De konsulenter, man skal ansætte, skal jo så godt som udelukkende beskæftige sig med de arbejdspladser, hvor der er under 5 beskæftigede hos en enkelt arbejdsgiver, dvs. alt det mindre byggeri, og dér vil de 30 konsulenter altså kunne opnå at komme 2, maksimum 3 gange om året, i første omgang. Det er et spørgsmål, om en sådan ordning overhovedet er noget som helst værd, om der er nogen som helst kontrol med og sikkerhed for, at sikkerhedsbestemmelserne bliver overholdt. Det er et spørgsmål, om det ikke var mere rimeligt at lade de kommunale byggemyndigheder, som dog trods alt kommer flere gange på byggepladsen, varetage denne konsulentordning med langt mindre udgift for samfundet.

Vi kan fra det radikale venstre være enige i, at sikkerhedsproblemet skal løses, men vi er af den opfattelse, at vi ikke i hast skal gennemføre en udgiftkrævende ordning, men tage fornøden tid til grundigt at gennemdrøfte alle problemerne under udvalgsarbejdet, for det er jo ikke alene et økonomisk problem for det offentlige, men det er et økonomisk problem med virkninger i allerhøjeste grad inden for den i forvejen hårdt belastede bygge- og anlægssektor. De nærmere regler, som arbejdsministeren kan fastsætte, var det uden tvivl interessant at drøfte nærmere i udvalget.

Vi vil fra det radikale venstres side yde vort bidrag til at finde den mest hensigtsmæssige, mest økonomiske og mest rationelle ordning på dette sikkerhedsproblem.

Simonsen (KF):

Der er jo allerede sagt meget positivt om dette lovforslag, som vi i og for sig kan tilslutte os. Det er jo på mange måder en videreførelse af den tankegang, som lå i tidligere ændringer af arbejderbeskyttelsesloven med opbygning af det interne sikkerhedsarbejde i virksomhederne, og dette princip hilser vi meget velkommen på dette område, hvor der jo, som også nogle ordførere har været inde på, viser sig at være mange arbejdsu-

lykker. Der er et virkeligt behov for, at sikkerhedstjenesten kommer til at fungere bedre. Man kan så diskutere, om selve den måde, man her ønsker at løse dette problem på, er den rigtige. Vi hæfter os naturligvis ved, at dette forslag er godkendt af arbejdsrådet og dermed af arbejdsmarkedets parter, dvs. at vi her har det blå stempel for, at man, hvis jeg må bruge det udtryk, på begge sider af bordet mener, at det her kan man få til at fungere, og som sådant tager vi dette til efterretning.

Det eneste punkt, vi er en smule betænkelige ved, er det punkt, som også hr. Ingomar Petersen var inde på nu, spørgsmålet om disse konsulenthold. Vi er selvfølgelig fuldstændig klar på, at det er nødvendigt med konsulenter på dette meget specielle og meget vanskelige område, men om det er nødvendigt i det omfang, der er lagt op til, vil vi nok i høj grad sætte et spørgsmålstegn ved. Når vi har diskuteret arbejderbeskyttelse her i folketinget gennem årene, har det jo ofte lydt fra andre sider, at det er nødvendigt at få udbygget arbejdstilsynets medarbejderstab, således at tingene kan komme til at fungere bedre, så vi kan få ulykkerne reduceret. Vi tror på og har, hver gang vi har diskuteret dette, fremført, at det er indefra, det skal bygges op, gennem sikkerhedsudvalgene, og dette er altså en videreførelse af dette princip.

Derfor kan vi tilslutte os hovedtendensen i lovforslaget, men vil gerne se på selve spørgsmålet om den konsulentstyrke, der er lagt op til, under udvalgsarbejdet.

Højland (CD):

Centrum-demokraternes ordfører i dette spørgsmål er forhindret i at være til stede, og derfor skal jeg ganske kort på gruppens vegne tilsige vor medvirken til en positiv løsning af spørgsmålet. Vi vil meget gerne tale lidt om det i udvalget. Personlig har jeg en lille smule betænkeligheder med hensyn til den økonomiske side af sagen, men vi vil i alt fald meget gerne drøfte spørgsmålet i udvalget.

Aage Frandsen (SF):

Da arbejdsministeren på et spørgsmål fra hr. Erling Dinesen tidligere i denne folketingssamling svarede, at man kunne forvente, at der i denne folketingsamling ville blive

[Aage Frandsen.]

fremSAT forslag om sikkerhed vedrørende bygge- og anlægsarbejder, kunne man betragte dette som et tilsagn om det, der nu ligger her som afslutning på et af de virkelige sorte kapitler, vi har haft inden for arbejds-sikkerheden, nemlig bygge- og anlægssektoren, som jo totalt har været ladt i stikken af forskellige årsager.

Det, vi har liggende for os her, er også nogenlunde tilfredsstillende, set ud fra vores synspunkt. Der er nok nogle ting, vi gerne vil se lidt nøjere på, specielt med henblik på, at vi jo har haft et forlæg til dette, hvis man kan kalde det sådan, nemlig det såkaldte Steffen Bang-udvalgs arbejde, som jo blev afsluttet for nu næsten 2 år siden. Der er altså gået 2 år, inden man nåede frem til det her, men der ligger nogle ting og synspunkter i forlægget, som måske kunne tilgodeses noget bedre i forslaget her, så forslaget måske kunne blive endnu bedre end det, der ligger her. Vi vil i hvert fald betragte det arbejdsresultat, som man i sin tid nåede frem til i Steffen Bang-udvalget, som noget af det mest væsentlige, der er lavet med henblik på sikkerhed for bygge- og anlægssektoren.

Med disse bemærkninger kan jeg altså tilslutte mig forslaget i dets princip, men vil se på nogle detaljer i det og håber, at det er et forslag, som hurtigst muligt kan vedtages her i folketinget, sådan at man netop når frem til, at dette område, bygge- og anlægssektoren, ikke skal være overladt til en form for junglelov, som det hidtil har været tilfældet.

Bracher (KrF):

Kristeligt folkeparti ser med tilfredshed på, at der nu kommer mere fastlagte sikkerhedsregler for bygge- og anlægsvirksomhedernes arbejdspladser. Der er et stort behov netop på disse steder, fordi der ofte er flere byggherrer, og hvor der er flere i ledelsen, bliver resultatet ofte, at ansvaret forflygtiges. Det må være naturligt at gennemføre en samordning, så ansvaret kan placeres ét sted, og det er det, lovforslaget går ud på.

Netop på byggepladserne sker mange ulykker, ofte fordi arbejderne selv tilside-sætter sikkerhedsforanstaltningerne. Man kan heller ikke se bort fra, at alkoholnydelse kan være årsag til ulykker. Det må blive

sikkerhedsrepræsentanternes opgave sammen med arbejdslederne at forhindre, at arbejdet forceres, så fristelsen til at tilside-sætte sikkerhedsforanstaltninger opstår. Ligeledes at påse, at arbejderne ikke går i gang med en farlig opgave, uden at de 100 pct. er i en sådan fysisk og psykisk tilstand, at de kan gå i gang med den.

Konsulentordningen vil forhåbentlig i det lange løb kunne befri samfundet for unød-vendige udgifter, så den kan betale sig selv.

Vi ser med velvilje på det af arbejdsrådet genemarbejdede forslag og vil medvirke til, at det gennemføres, så tidsfristen for lovens ikrafttræden kan overholdes.

Kaj Hansen (DKP):

Mit partis ordfører er forhindret, men jeg vil gerne redegøre for mit partis syn på lovforslaget.

Vi kan i det store og hele tiltræde lovforslaget. Det imødekommer et krav, der i lang tid har været rejst af byggefagenes fagforeninger. De ofte kaotiske forhold, som har præget sikkerhedsarbejdet, eller rettere mangelen på samme, på vore byggepladser, må nu aføses af opbygningen af organisatoriske rammer, som kan bidrage til at sikre liv og velfærd på disse ofte meget farlige arbejdspladser. I den forbindelse finder vi det rimeligt at inddrage bygherren i det koordinerende arbejde, selv om det må opretholdes, at de enkelte arbejdsgiveres ansvar ikke forflygtiges.

Vi anser det også som et væsentligt frem-skridt, at man nu opretter en konsulentordning, der skulle bidrage til, at det offentliges kontrol styrkes. Spørgsmålet er, om det er tilstrækkeligt. Én mand i hver kreds er ikke meget i forhold til det store antal arbejdspladser, og man må uden tvivl arbejde på at få antallet udvidet.

Vi finder det som sagt væsentligt, at man inddrager bygherren som en ny faktor i sikkerhedsarbejdet. Der kan fremover være grund til også at kigge på andre grupper, jeg tænker her på de teknikere, arkitekter og ingeniører, der udformer arbejdspladsen og har ansvaret for de konstruktioner, der skal arbejdes med. Ikke så sjældent er elementer og andre konstruktioner udformet på en sådan måde, at det er næsen umuligt at opfylde de mest elementære sikkerhedskrav, og derfor bør sikkerheden indgå som et væ-

[Kaj Hansen.]

sentligt element allerede på planlægningsstadiet.

Den væsentligste anke, vi har mod de retningslinjer, der ligger til grund for det foreliggende lovforslag, er såmænd rettet mod bestemmelsen om, at de kun gælder de enkelte arbejdsgivere, der har mere end 5 beskæftigede. Det er et for beskedent fremskridt i forhold til tidligere, hvor man fastsatte 10 mand som minimumsgrænse, og det betyder jo, at selv på store byggepladser vil der være grupper, der falder uden for bestemmelserne. Det kan f. eks. dreje sig om elektrikere, tagdækkere og andre, hvor der ikke samlet er beskæftiget 5 mand eller derover. I stedet burde man have fastsat en tværfaglig grænse, således at hvis der i alt var beskæftiget mere end 5 mand, så skulle reglerne virke.

Men som sagt: dette forslag er et åbenbart fremskridt, og vi vil se på det og går ind for en velvillig behandling af det. Jeg synes også gerne, jeg vil understrege, at her ser man, at det faktisk nytter noget, når arbejderne selv tager arbejdet aktivt op. Der har foregået meget arbejde og mange aktioner ude på byggepladserne, før man er nået så langt som i dag. Man har selv ofte måttet tage drastiske aktioner i anvendelse som stop af arbejdet på byggepladsen osv., for at få sikkerhedsbestemmelserne overholdt, og vi hilser som sagt med tilfredshed det resultat, man nu foreløbig er nået frem til.

Mølgaard (DR):

Retsforbundets gruppe er positivt indstillet over for dette lovinitiativ fra regeringens side. Vi er positivt indstillet over for den del af lovforslaget, der rummer en udbygning af det lokale samarbejde ved etablering af sikkerhedsgrupper. Vi tror på den nærdemokratiske idé, der ligger i den facet af lovforslaget. Vi anerkender behovet for, at man går den vej inden for byggeriet, som man for længst er gået inden for industrien. Når byggeriet er forskinket i denne udviklingsproces, hænger det vel også sammen med, at det har været vanskeligere på byggeriets område at finde frem til regler. Behovet er oplagt til stede og har længe været til stede, det viser ulykkestallene for byggeriet.

Vi kan også erklære os positive over for,

at bygherreansvaret med dette lovforslag institueres tydeligt.

Vi kan endelig glæde os over, at parterne er blevet hørt, at lovforslaget er blevet forhandlet i arbejdsrådet, inden det lægges frem, og at der er økonomiske omkostningsangivelser flettet på fra regeringens side.

Alt er således tilsyneladende til ug, eller i hvert fald til mg, hvis man ikke skal skyde sig helt op i excesserne. Men jeg kommer til at gøre en lille anmærkning i karakterbogen på et område i dette lovforslag, som også andre ordførere har sat pegefingern på. Det er med hensyn til disse konsulenter, som man fra flere sider har anført ville blive kostbare, og hvor man har bedt regeringen overveje, om de samfundsøkonomiske betingelser nu også var til stede for at tage disse ekstraudgifter på nuværende tidspunkt.

Jeg skal erklære mig enig i den betragtning, at man på dette område bestemt ikke ensidigt skal anlægge økonomiske betragtninger; det er helbredshensyn, der tæller tungt her, og økonomiske hensyn må i nogen grad tilsidesættes. Men jeg kunne egentlig godt efterlyse en fantasirigdom hos de gode folk fra branchen, fra fagforeningerne, som har været med til at udarbejde dette glimrende forslag, efterlyse en idérigdom med hensyn til, hvordan man egentlig kunne tilvejebringe en økonomisk forsvarlig dækning for dette dyre lovforslag.

Fra retsforbundets side finder vi, at de særlig risikofyldte erhverv, der er så risikofyldte, at de kræver tilsyn og kontrol, egentlig selv må spytte i bøssen med hensyn til den omkostning, der følger dermed. Så fik vi nok også en større grad af garanti for, at antallet af konsulenter, der ansættes, bestemt var afpasset efter det konkrete foreliggende behov.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Må jeg allerførst sige tak for den overvejende tilslutning, og jeg vil gerne føje til, at jeg meget gerne så dette lovforslag gennemført, inden folketetinget sendes på sommerferie.

Når nu en række af ordførerne har været inde på, at det er et vanskeligt område, så skal jeg da gerne bekræfte det. Det vil også blive vanskeligt i de år, vi har foran os, det må ingen være blind for. Det har være van-

[Arbejdsministeren.]

skeligt at få det affattet, sådan at det var, hvad man kalder juridisk hæderligt.

Men må jeg ikke i anledning af hr. Brøndstedts udtalelse om ansvaret på byggepladserne sige følgende: det ansvar den enkelte håndværksmester, den enkelte entreprenør har over for sine egne beskæftigede og overfor tredjeperson på byggepladserne er nøjagtigt det samme. Det bygherreansvar, der her er tale om, drejer sig om etablering af et yderligere ansvar for koordinering af sikkerhedsbestemmelserne på byggepladserne.

Må jeg så rette en misforståelse fra hr. Kaj Hansens side: 5 mands grænsen går ikke på det enkelte fagområde, men går på det samlede antal beskæftigede på byggepladsen.

Der er også grund til et øjeblik at hæfte sig ved nogle udtalelser, der er faldet fra forskellig side: er det nu nødvendigt med de mange konsulenter, og er det, det koster, nødvendigt? Er det i overensstemmelse med venstres holdning til antallet af offentligt ansatte, fik hr. Ingomar Petersen spurgt. Må jeg ikke bede om, at man vurderer dette spørgsmål i forhold til det problem, vi står over for. Det er et område, hvor vi har et betydeligt antal arbejdsulykker, i hvert fald mange flere, end nogen af os synes om, og det er et problem, som man hidtil ikke har kunnet få nogen fornuftig løsning på. Det er min opfattelse, at disse konsulenter opgave er at opdrage andre til orden og ansvar og opdrage folk til samarbejde, og at de altså helst med tiden skulle kunne vænne folk til at bære sig anderledes ad på byggepladserne. Men at det kan ikke, eller kun i beskedent omfang, være deres opgave at udøve kontrol, for den opgave magter dette antal personer ikke. Jeg kan i øvrigt godt være enig med dem, der siger, at det ikke burde være nødvendigt med dette antal konsulenter, men det har de sagkyndige på dette område altså ment, at det var.

Det er min opfattelse, at vi ikke kommer videre — så kan vi lave lige så strenge ansvarsbestemmelser vi vil — hvis ikke vi starter dette arbejde som et opdragelsesarbejde til orden og ansvar. Vi ved jo såre godt, at der ofte er tale om en form for forglemmelse eller en form for grovere eller mindre groft sjusk, hvorved der tages min-

dre hensyn til den efterfølgende entreprenør, og at det i allerhøjeste grad er dér, vi skal finde årsagerne til de mange ulykker, og ikke så meget i de egentlig direkte overtrædelser af bestemmelserne. Derfor er det sidste, jeg gerne vil have sagt her, at ingen skal forvente, at når dette lovforslag har forladt folketinget, og når konsulenterne er ansat og loven er trådt i kraft, forhåbentlig den 1. juni, så er alle problemer på dette vanskelige område med ét slag løst. Nej, så starter det lange og seje arbejde, som jeg gerne vil opfordre alle parter til at deltage i, for at ændre de ulykkestal, som vi kan læse os til, og som er alt for høje.

Ingomar Petersen (RV):

Jeg ved ikke rigtig, om jeg hørte forkert, men jeg forstod på arbejdsministeren, at det antal på 5 beskæftigede, der krævedes, for at der skulle være en sikkerhedsrepræsentant, omfattede samtlige beskæftigede på byggepladsen.

Det ligger sådan, at efter bemærkningerne til bekendtgørelsen drejer det sig om, at der skal være 5 beskæftigede hos en enkelt arbejdsgiver, så teoretisk kan der godt arbejde 12 mand på en byggeplads med 3 arbejdsgivere, som har 4 arbejdere hver, uden at der skal være en sikkerhedsrepræsentant. Det er også et spørgsmål, som jeg synes man bør drøfte i udvalget.

Med hensyn til konsulenterne, så er det nu et spørgsmål, om ikke man burde overveje, om de stedlige byggemyndigheder kunne overtage denne del. Jeg så hellere de 4-5 mill. kr., som skal bruges på konsulenterne, anvendt i egentligt propagandøjemed for at opnå en virkelig sikkerhed på arbejdspladserne inden for bygge- og anlægssektoren. Jeg tror ikke på, det hjælper så meget at ansætte nogle med en masse kontorarbejde, blanketter og erklæringer, som skal sendes frem og tilbage. Konsulenterne kommer to eller tre gange om året og siger goddag på en byggeplads, hvor der på de mindre byggepladser måske slet ikke er nogen til stede. Der går måske kun en maler eller en anden håndværker i huset. Jeg står meget tvivlende over for dette. Derimod ved den lokale byggemyndighed, på hvilke tidspunkter der er folk i huset, og på hvilke tidspunkter det er nødvendigt at føre tilsyn med det sikkerhedsmæssige.

[Ingomar Petersen.]

Så vil jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at nede i Sønderjylland, hvor vi jo er økonomiske, og hvor arbejdsministeren jo også er fra, har man selv fundet ud af det. Inden for Haderslev Amts Mesterforening har man i et samarbejde mellem mesterorganisationerne og lønmodtagerorganisationerne dannet nogle sikkerhedspatroljer, som tager sig af hele denne ordning. Dygtige folk, mestre og håndværkere, som selv arbejder, som virkelig ved, hvor skoen trykker, har lavet en privat konsulentordning og tager rundt på byggepladserne. Det var da værd at overveje, om ikke det ville virke meget, meget bedre end at opbygge et dyrt administrativt apparat. Man kan godt have lovgivningen, men det, vi er betænkelige ved i det radikale venstre, er i allerhøjeste grad denne yderligere eksplosion i antallet af offentligt ansatte og i offentlige udgifter, som vi alle sammen godt ved ikke er til at standse, når vi først har fået den sat i gang. Det synes jeg at regeringen, og specielt venstre-regeringen, i den nuværende økonomiske situation virkelig burde overveje.

Erik Andersen (S):

Det, der får mig til at tage ordet, er denne radikale sparsommelighed, som hr. Ingomar Petersen giver udtryk for. Jeg finder det på sin plads at være sparsommelig, men man kunne jo i denne sag også sige, at det, det drejer sig om, er at spare invalidepensioner, ulykkesforsikringsstatninger og hospitalsenge. Det er en forholdsvis beskedent udgift, der er tale om, 2 mill. kr. på årsbasis. Det er en forholdsvis lav lønklasse, der er tale om, en lønstart på mellem 46.000 kr. og 50.000 kr. Det er meget ringe beløb, der er sat af til kontorhold og administration, fordi man tænker kontorhold og administration udført af tilsynskredsen, og fordi man først og fremmest sigter på, at konsulenterne skal ud i praktisk arbejde og ikke sidde og administrere.

Det lyder selvfølgelig også meget besnærende, at man kunne lade arbejdsgiveren eller bygherren betale, men vil man virkelig kunne skaffe sig frie, uafhængige konsulenter, der med hensyn til kontrolopgaverne har samme myndighed som tilsynets inspektører, hvis det er Arbejdsgiverforeningen, der skal aflønne dem? Man har i alt

fald ikke hverken fra arbejdsgivernes repræsentanter i udvalgene eller fra arbejdsmarkedets parter i øvrigt ment, at man kunne gøre det på denne måde. Derfor må det offentlige naturligvis påtage sig disse omkostninger, og jeg føler mig overbevist om, at det er en meget fin investering. Vi kan af de retningslinjer, der er givet for en stillingsbeskrivelse for konsulenterne se, at de ikke alene får en række vejledende opgaver, men også en række kontrollerende opgaver.

Så er det blevet sagt, at disse konsulenter ikke kan nå at komme på virksomhederne mere end 5-6 gange om året. Ja men, all right, i dag går der somme tider 7 år imellem, at en virksomhed får besøg, og så må det dog betragtes som et ganske betydeligt fremskridt, at man for en så lav betaling som 2 mill. kr. kan få vejledningsarbejdet, informationsarbejdet og kontrolarbejdet effektiviseret i så stor udstrækning, som der her er tale om.

Jeg skal sluttelig sige, at ideen med de kommunale bygningsmyndigheder savner jeg ethvert grundlag for at tro på. Jeg har i dagspressen kunnet læse om den ene byggeskandale efter den anden, om det ene hus efter det andet, som er sunket ned i undergrunden, om konstruktioner, som ikke har overholdt de normer, som man kunne forvente, og hver gang er der blevet svaret, at de kommunale bygningsmyndigheder er overbebyrdet i en sådan udstrækning, at de ingen muligheder har for at føre et ordentligt tilsyn med byggeriet. Skulle de så også føre tilsyn med sikkerhedsarbejdet?

Brøndsted (V):

Hr. Erik Andersen er kommet mig lidt til hjælp og i forkøbet, men der er et par ting, jeg yderligere godt vil understrege i forbindelse med hr. Ingomar Petersens bemærkninger.

Jeg kan nu ikke ret godt lide, at vi skal tage økonomi og vitterligt ulykke, invaliditet og død ind som størrelsesordener, vi skal veje mod hinanden, for her må det nu altså først og fremmest være en tro på, at det vi er ved at etablere, er noget, som vitterlig vil være med til at undgå ulykke, invaliditet og død. Men jeg tror, der kan være grund til at definere lidt, hvad disse konsulenter skal gøre, for jeg mener, at hvis det er en virkelig konsultativ stab, der kommer og hjælper, så

[Brøndsted.]

er det ikke spørgsmålet om antallet af besøg, for det, der bliver til gavn ét sted, vil derigennem blive til gavn på de tusinde arbejdspladser. Det er jo netop fordelene ved, at det ikke er noget helt lokalt, men at der er en eller anden form for samhörighed mellem de erfaringer og de foranstaltninger, man finder ud af der kan tages. Derfor synes jeg, en konsulent er noget andet end en kontrolør, en opsynsmand eller sådan noget. En konsulent er virkelig én, der kommer med en række erfaringer. Det må altså primært være det konsultative og dermed det oplysende, der skal lægges vægt på.

Og så må vi også bemærke, at da vi på nuværende tidspunkt taler om en bevillingsramme på 2 mill. kr., skal vi ikke fordoble den allerede nu. Det hjælper inflationen nok med senere, men nu er det altså 2 mill. kr. på årsbasis.

(Kort bemærkning).

Ingomar Petersen (RV):

Jeg tror nu ikke, hr. Erik Andersen har ret meget kendskab til det daglige arbejde på en byggeplads med de udtalelser, han kom med om de kommunale byggemyndigheder. Jeg vil bare gøre opmærksom på, at der ikke er tale om 2 mill. kr., og jeg vil gerne have lov til lige kort at nævne, hvad der står i bemærkningerne til udkastet. Der står udtrykkeligt, at konsulenterne fortrinsvis skal tage sig af de mindre arbejdspladser, som ikke har en sikkerhedsorganisation, og konsulentordningen kan efter de indvundne erfaringer udvides fra et antal af f. eks. ca. 30 svarende til ca. én mand pr. nuværende arbejdstilsynskreds, samtidig med at tilsynets øvrige personale eventuelt frigøres fra bygge- og anlægsopgaver, således at man i takt med indvundne erfaringer ender med et antal som angivet i Bangskitsen, 60 til 65, som ifølge de af Bangudvalget foretagne undersøgelser vil kunne bestride tilsynet med bygge- og anlægsområdet med en besøgsfrekvens pr. arbejdsplads på 5 til 6 pr. år.

Dette står udtrykkeligt i materialet, og vi skal ikke i folketinget tro, at det er 2 mill. kr., det her drejer sig om; det er et betydelig større beløb. Jeg tror, en kommuneingeniør udmærket kunne virke lige så godt som konsulent, fordi han kommer på pladsen mange, mange flere gange om året, i stedet for at der, efter at han har været der, så bagefter skal komme en eller anden fabrikskonsulent, som også skal have kørepenge og det ene og det andet. Det er u hensigtsmæssigt, det er uøkonomisk, og det er urationelt.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Jeg skylder at rette en misforståelse fra hr. Ingomar Petersens side i det forrige indlæg, hvor hr. Ingomar Petersen sammenblander sikkerhedsudvalg og sikkerhedsrepræsentanter. De bestemmelser, vi har med hensyn til sikkerhedsudvalg og sikkerhedsrepræsentanter, røres der ikke ved. Det, der sker, er, at når det drejer sig om bygge- og anlægsarbejde, som udføres af mere end 5 personer på én plads, så etablerer man et såkaldt koordinationsansvar, et arbejde, der nu formodentlig starter på en lang række byggepladser. Men der er som sagt ikke foreslået ændringer med hensyn til sikkerhedsrepræsentanter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra 17 medlemmer har jeg modtaget anmodning om, at den af økonomiministeren i dag givne redegørelse om perspektivplan II må blive sat til forhandling i tinget. For-